

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI

*Anexa nr.3
la Hotărârea Consiliului INJ
nr.6/7 din 03.07.2015*

CURRICULUM

la disciplina

Organizarea și funcționarea organelor de probațiune

(consilieri de probațiune)

AUTOR:
Vladimir POPA
Șef al Oficiului central de probațiune

_____ AVIZAT
Șef Direcție instruire și cercetare

CHIȘINĂU, 2015

I. PRELIMINĂRI

Pe parcursul anilor 2003-2010 au fost întreprinse un șir de activități comune cu IRP de testare, implementare și dezvoltare a probațiunii. Activitățile au dat posibilitate de a elabora un concept al probațiunii din RM și implementarea acesteia la nivel național. În 2008 a fost adoptată Legea cu privire la probațiune¹ care stabilește modelul probațiunii, organizarea și funcționarea agenției naționale care se ocupă cu implementarea probațiunii, Oficiului central de probațiune și subdiviziunilor lui (pe parcurs OCP). Cursul de instruire inițială este destinat persoanelor care nu au experiență profesională în domeniul probațiunii. Cursul își propune să contribuie la cunoașterea privind:

- principiile de organizare și funcționare a serviciului de probațiune;
- statutul, atribuțiile, drepturile și obligațiile personalului OCP;
- rolul OCP în sistemul organelor publice și comunitate;
- noțiunea de management;
- indicatori de evaluare a performanțelor consilierului de probațiune;
- drepturile și obligațiile personalului probațiunii

Curriculumul înglobează trei dimensiuni: cunoaștere, aplicare, integrare. Cunoașterea include acumulare de informație și sistematizare de concepte în domeniul probațiunii. Aplicarea și integrarea presupune formarea și dezvoltarea capacităților de transfer a cunoștințelor teoretice și de utilizare a abilităților practice în activitatea profesională cotidiană, la soluționarea situațiilor problemă și la rezolvarea sarcinilor cu grad avansat de complexitate.

II. COMPETENȚE

- formularea noțiunii de management
- înțelegerea principiilor de organizare și funcționare a serviciului de probațiune;
- înțelegerea rolului OCP în sistemul organelor publice și comunitate.
- înțelegerea statutului, atribuțiilor, drepturilor și obligațiilor personalului OCP
- formularea indicatorilor de evaluare a performanțelor consilierului de probațiune
- înțelegerea apariției noțiunii de probațiune și primelor elemente ale probațiunii.

III. PRINCIPALELE OBIECTIVE

¹LEGEA Nr. 8 din 14.02.2008 cu privire la probațiune Publicat : 13.06.2008 în Monitorul Oficial Nr. 103-105 art Nr : 389

La sfârșitul studiului disciplinei audientul va fi capabil:

- Să definească principiile de organizare și funcționare a serviciului de probațiune;
- Să relateze statutul, atribuțiile, drepturile și obligațiile personalului OCP;
- Să determine rolul OCP în sistemul organelor publice și comunitate;
- Să definească noțiunea de management;
- Să cunoască elementele de management;
- Să determine indicatori de evaluare a performanțelor consilierului de probațiune;
- Să relateze drepturile și obligațiile personalului probațiunii și subiecților probațiunii.
- Să explice reglementări interne referitor la activitatea de colaborare;
- Să determine rolul Consiliului consultativ al probațiunii;

IV. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Denumirea disciplinei	Formator	Semestrul	Total ore	Ore curs	Ore practice	Evaluarea
Organizarea și funcționarea organelor de probațiune	Vladimir POPA		16	6	10	Test pentru evaluarea cunoștințelor

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr.d.o	TEMATICA	Ore curs	Ore practice
1.	Introducere	0,5	
2.	Oficiul central de probațiune și subdiviziunile lui.	2	3
3.	Statutul și protecția juridică a personalului organelor de probațiune.	2	4
4.	Tehnologii informaționale	1,5	3
	Total	6	10

activității.	Tabla flipchart. Tehnica de calcul	spețelor.
Tema 4 Tehnologii informaționale		
<i>Ore de curs</i> <ul style="list-style-type: none"> • Prezentarea bazei de date • Prezentarea programului de protecția informației și a datelor cu caracter personal. <i>Ore practice</i> <ul style="list-style-type: none"> • Utilizarea Bazei de Date privind subiecții probației. 	Prelegere Tabla flipchart. Tehnica de calcul Seminare . Studiu de caz.	<i>curs</i> Lectura surselor bibliografice . <i>Ore practice</i> Soluționarea spețelor.

VII. EVALUAREA

Evaluarea se va efectua continuu și la final.

A.Evaluarea continuă se va realiza prin:

- participarea audienților în cadrul orelor practice;
- realizarea activităților individuale;
- susținerea unei testări care vor conține sarcini cu obiective de măsurare a cunoștințelor;

B.Evaluarea finală se va efectua sub forma unui test la finele disciplinei de studiu prin soluționarea situațiilor de caz.

V. REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

Acte normative:

- 1) **Codul Penal** al Republicii Moldova din 18.04.2002, Monitorul Oficial, nr. 72-74 din 14.04.2009;
- 2) **Codul de Procedură Penală** al Republicii Moldova din 14.03.2003, Monitorul Oficial, nr.104-110 din 07.06.03;
- 3) **Codul de executare** al Republicii Moldova din 24.12.2004, Monitorul Oficial, nr. 214-220 din 05.11.2010;

- 4) **Legea cu privire la probațiune** nr.8 din 14.02.08, Monitorul Oficial, nr.103-105 din 13.06.08;
- 5) **Legea cu privire la adaptarea socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție** nr. 297 din 24.02.99, Monitorul Oficial, nr. 39-41 din 22.04.99;
- 6) **Legea privind administrația publică locală** nr. 436 din 28.12.2006, Monitorul Oficial, nr. 32-35 din 09.03.2007;
- 7) Hotărîrea Guvernului nr. 918 din 05.10.1999 cu privire la **crearea Centrului coordonator de adaptare socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție**, Monitorul Oficial, nr. 112-114 din 14.10.1999;
- 8) Hotărîrea Guvernului nr. 331 din 23.04.2009 cu privire la **unele măsuri de reintegrare socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție**, Monitorul Oficial, nr. 86-88 din 08.05.2009;
- 9) **Regulamentului cu privire la modul de executare a pedepsei penale sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității** (aprobă prin Hotărîrea Guvernului nr. 1643 din 31.12.2003, Monitorul Oficial, nr. 16-18 din 23.01.2004),
- 10) **Regulamentul privind organizarea și funcționarea organelor de probațiune** (aprobă prin Hotărîrea Guvernului nr. 827 din 10.09.2010, Monitorul Oficial, nr. 166-168 din 14.09.2010);
- 11) **Regulamentul Consiliului Centrului coordonator de adaptare socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție**, aprobă prin decizia Consiliului la nr.3 din 30.12.08;
- 12) **Ordin nr. 560 din 31.12.2008 cu privire la aprobarea condițiilor și forme contractului de acordare a asistenței psihosociale persoanelor liberate din locurile de detenție și a regulilor privind modul de întocmire a referatului prezentințial de evaluare a personalității** (Monitorul Oficial, nr. 10-11 din 23.01.2009);
- 13) **Instrucțiunea cu privire la activitatea de probațiune sentințială în comunitate în privința condamnaților adulți și minori**, aprobă prin Ordinul nr. 92 din 30 mai 2011;

Reglementări internaționale:

- 1) **Convenția europeană cu privire la supravegherea condamnaților condiționali sau infractori liberați condiționat;**
- 2) **Regulile minimale ale Națiunilor Unite pentru elaborarea unor măsuri neprivative de libertate (Regulile de la Tokyo)** 45-110 din anul 1990, Cea de-a 68-a ședință plenară, 14 decembrie 1990;
- 3) **Principiile Națiunilor Unite pentru prevenirea delincvenței juvenile (Principiile de la Riyadh)**, Rezoluția 45/112 14 decembrie 1998, (a 68-a Sesiune Plenară);

- 4) Recomandarea Nr. R (92) 16 a Comitetului de Miniștri către statele membre referitoare la **regulile europene asupra sancțiunilor aplicate în comunitate**, adoptată de Comitetul de Miniștri în 19 octombrie 1992, cu ocazia celei de a 482-a reuniune a vice-miniștrilor;
- 5) Recomandarea (2000) 22 a Comitetului de Miniștri a Consiliului Europei către statele membre privind **îmbunătățirea aplicării normelor europene cu privire la sancțiunile și măsurile comunitare**, adoptată de Comitetul de Miniștri pe 29 noiembrie 2000 la a 731-a întâlnire a vice-miniștrilor;
- 6) Recomandarea Rec (2003) 22 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei către statele membre privind **liberarea condiționată (parole)**, adoptată la 24 septembrie 2003 la cea de-a 853-a întrunire a vice-miniștrilor;
- 7) Recomandarea CM/Rec (2010) 1 a Comitetului de Miniștri a Consiliului Europei către statele membre cu privire la **Regulile de Probațiune ale Consiliului Europei**, adoptată de către Comitetul de Miniștri la 20 ianuarie 2010, la cea de-a 1075-a adunare a vice-miniștrilor;

Practica judiciară:

- 1) Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldov nr.6 din 14 noiembrie 2008 cu privire la **practica aplicării unor prevederi ce reglementează punerea în executare a hotărîrilor judecătorești cu caracter penal**;
http://www.csj.md/admin/public/uploads/HOTARIREA%20nr.%206%20_2008_%20cu%20privire%20la%20practica%20aplicarii%20unor%20prevederi%20ce%20reglementeaza%20punerea%20in%20aplicare%20a%20hotararilor%20judecatoresti%20cu%20caracter%20penal.pdf;
- 2) Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr.8 din 4 iulie 2005 despre **aplicarea de către instanțele judecătorești a unor prevederi ale legislației naționale și internaționale privind aplicarea pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității și executarea acestei pedepse**(Buletinul Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova, 2005, nr.12, pag.15);
[http://www.csj.md/admin/public/uploads/HOTĂRÎREA%20nr.%208%20\(%2005\)Despre%20aplicarea%20de%20către%20instanțele%20judecătorești%20a%20unor%20prevederi%20ale%20legislației.pdf](http://www.csj.md/admin/public/uploads/HOTĂRÎREA%20nr.%208%20(%2005)Despre%20aplicarea%20de%20către%20instanțele%20judecătorești%20a%20unor%20prevederi%20ale%20legislației.pdf);
- 3) Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldov nr.39 din 22 noiembrie 2004 cu privire la **practica judiciară în cauzele penale privind minorii**(Buletinul Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova, 2005, nr.7, pag.6);
[http://www.csj.md/admin/public/uploads/HOTĂRÎREA%20nr.39%20\(2004\)Cu%20p](http://www.csj.md/admin/public/uploads/HOTĂRÎREA%20nr.39%20(2004)Cu%20p)

rivire%20la%20practica%20judiciară%20în%20cauzele%20penale%20privind%20mi
norii.pdf;

4) Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr.16 din
31 mai 2004 cu privire la **aplicarea în practica judiciară a principiului
individualizării pedepsei penale**, (Buletinul Curții Supreme de Justiție a Republicii
Moldova, 2004, nr.6,
pag.22);[http://www.csj.md/admin/public/uploads/HOTĂRÎREA%20%20nr.16\(2004\)
Cu%20privire%20la%20aplicarea%20în%20practica%20judiciară%20a%20principiul
ui.pdf](http://www.csj.md/admin/public/uploads/HOTĂRÎREA%20%20nr.16(2004)
Cu%20privire%20la%20aplicarea%20în%20practica%20judiciară%20a%20principiul
ui.pdf)

Literatură de specialitate:

- 1) Dolea I., Zaharia V., Revista de științe penale, supliment 2007, **Culegere de acte naționale și internaționale în domeniul penal**, volumul I, Institutul de Reforme Penale, Chișinău, 2007;
- 2) Ciobanu V., Rotaru V., Zaharia V., Dolea I., **Justiția Juvenilă; Instituția probațiunii în sistemul de drept al Republicii Moldova; Medierea penală**. PNUD Moldova, Institutul Național al Justiției. - Ch. : ELAN POLIGRAF S.R.L., 2009 – (Seria: Suporturi de curs). – Cartea a 11-a. – 296 p.
- 3) Zaharia V., Popa Vl., Popa V., Astrahan L., **Ghidul consilierului de probațiune**, - Ch.: Tipogr. „Bons Offices” S.R.L., 2009, 220 p. ;
- 4) Zaharia V., Popa V., Rotaru V., Martin D., Beldiga C. **Alternative la detenție. Raport de evaluare**. - Ch. : „Helmax-Exim” SRL, 2009, 184 p. ;
- 5) Dolea I., Zaharia V., Rotaru V., Popa V., **Probațiunea în Republica Moldova. Raport de monitorizare**. - Ch.: Tipogr. „Bons Offices” S.R.L., 2011, 100 p. ;
- 6) Florian Gh., Zaharia V., Dilion M., Popa V., Moraru-Chilimar R., **Probațiunea prezentențială în privința minorilor. Teorie și practică**, Institutul de Reforme Penale, Chișinău, 2005;
- 7) Ulianovschi X., Mîrza V., Golubțov I., Rijicova S., „**Ghid privind munca neremunerată în folosul comunității aplicată față de minori**”, IRP, Chișinău, 2006;
- 8) Vulpescu A., N. Canțer, D. Postu, Iu. Adam, „**Pregătire pentru liberare a deținuților**”, IRP, Chișinău, 2007;
- 9) Caciamac L., Zaharia V., Canțer N., Postu D., **Raportul misiunii de evaluare a necesităților în domeniul pregătirii pentru liberare a deținuților**. - Institutul de Reforme Penale. – Ch. : Helmax-Exim, 2006 (Tipogr. „Bons Offices”), 92 p. ;
- 10) Cojocar V., Zaharia V., Cefraga I., Adam Iu., Vulpescu A., **Pregătire pentru liberare a deținuților**. - Ch. : „Cudrag” SRL, 2009, 196 p. ;
- 11) Prițcan V., Gribincea T., Moraru-Chilimar R., Cojocar A., Fiscuci C., Popa V., Dumbrăveanu V., Lungu V., Popovici M., **Reintegrarea socială**

- apersonelor liberate din locurile de detenție. Ghid practic**, Institutul de Reforme Penale, Chișinău, 2007;
- 12) Dolea I., Zaharia V., Ardeleanu D., Cepraga I., Șarban S., **Capacități și abilități de reintegrare socială a deținuților**. Cercetare sociologică. - Institutul de Reforme Penale – Ch. „Bons Offices” SRL, 2009, 56 p. ;
- 13) Ciobanu D., Bolotovici L., Popa V., Gribincea T., Zaharia V., **Reintegrare socială a persoanelor liberate din locurile de detenție**, IRP, Chișinău, 2009;
- 14) Zaharia V., Pistrinciuc V., Racu A., **Raport de monitorizare și evaluare a activității de reintegrare socială a persoanelor liberate din locurile de detenție**. - Ch. „Cu drag” SRL, 2009, 36 p. ;
- 15) Zaharia V., Harconiță N., Popa V., **Ghid de implicare comunitară în activitatea de probațiune în privința minorilor**. - Ch.: „Bons Offices” S.R.L., 2010, 68 p.;
- 16) Anton M. Van Kalmthout, **Reintegrare socială și supraveghere în factorii în opt țări europene**, Craiova, 2004;
- 17) Durnescu I., **Manualul consilierului de reintegrare socială și supraveghere**, Craiova, 2001;
- 18) <http://www.irp.md/probatiune.php>;
- 19) <http://www.justice.gov.md>;
- 20) <http://www.cepprobation.org/>
- 21) www.probatiune.gov.md